

Opgave 1. Loon matigen of niet? AM

In tijden van laagconjunctuur (lage economische groei), leggen vakbonden en vakcentrales zichzelf vaak op niet te hoge looneisen te stellen. Uiteindelijk is dat ook het eigenbelang van werknemersorganisaties.

1. Wat is het verschil tussen een vakbond en een vakcentrale?
Vakbonden sluiten zich aan bij een vakcentrale die hen op landsniveau vertegenwoordigt in de stichting van de arbeid.
2. Leg uit waarom in periodes van hoogconjunctuur (hoge economische groei) vakcentrales niet geneigd zijn een centraal akkoord te sluiten.
Omdat er dan een groot tekort aan werknemers ontstaat door de hoge productie, en bedrijven hoge winsten behalen. Vakcentrales hoeven dan niet bang te zijn dat hoge looneisen leiden tot faillissementen en werkloosheid.
3. Leg uit waarom vakcentrales in een periode van laagconjunctuur (lage economische groei) geneigd zijn tot zelfbinding en daarom bereidwillig een centraal akkoord af te sluiten.
Ze binden zichzelf dan omdat hoge looneisen tot faillissementen kunnen leiden en tot hoge werkloosheid.
4. Leg uit dat vakbonden in een periode van laagconjunctuur gevangen zitten in een dilemma als het gaat om het stellen van looneisen.
Het dilemma is wel of niet hogere lonen eisen. Hogere lonen is goed voor de werknemers, maar ook slecht in de vorm van een groter risico op werkloosheid.
5. Leg uit dat loonmatiging een vorm van zelfbinding is.
Loonmatiging wordt vaak vastgelegd in een periode van laagconjunctuur in een centraal akkoord. Vakcentrales binden zich dan in door vooraf de maximale looneis voor het hele land af te spreken met werkgeverscentrales.